

నామితి

జీవయుద్ధ గానం

రణరంగం నా విలాసభూమి
అప్పుడే వాడు
మనోహరణలో భృశాల్పకృష్ట నాకు
మూలు కరుణైస్సెడు
సంజనుక ఆకాశాన్ని బీభత్సం చేసింది వాడు
కాలం కనుబొమలు ముడివేసి ప్రశ్నిస్తోంటే
నవ్వున నేను నైతగినవవుడు
నామీద చరితమున చెరిగింది వాడే

నాకు తెలుసు
బతుక్కి తాలిలేదు మరణానికి విషకలలేదు
ఈలోకం ఒక అపకృష్ట యుద్ధభూమి
కత్తివట్టి వాడే ఇక్కడ నిలవటాని కర్మడు
నీ ముగ్ధ సంగీతం ఎవడికా వాటి ఓ
అప్పుడు

అమరణాంతం ఈ జీవితం వదేపదే పాడే పాతపాట
అప్పుడప్పుడూ విరామం - మళ్ళీ శృతి మొదలు
యుద్ధంలో గెలిస్తే గాయాలు రక్తపు కెండామరలు
ఓడిపోతే అనే జీవశాస్త్రపు మచ్చలు
యుద్ధం చేయాలని ఎవడికీ వుండదు
కానీ యుద్ధం చేయకుండా జీవించటం కష్టం
వాడటమూ కష్టమే

-కలవకొలను
రాంమోహన్ రాజు

సోవియట్ కవిత్వం

ఆర్తి

బిల్లలు విడిస్తే పెరుగుతారంటారు - కానీ
ఓ అభాగ్య బాలుడు నిన్నుపోయిడి విడుస్తూ అగుపిస్తే
నా పొద్దయం అనంత బాధనుబోధిస్తుంది -
నా చుట్టూ ఉన్న పర్యవేక్షణ రోదిస్తున్నట్లు అగుపిస్తాయి
బూడిదగా మారిపో వసివెల్లాల
వాళ్ళని వెంటాడి చుట్టూడించిన యుద్ధజ్వాలలూ
మరువలేను మరువలేను నేనెప్పుడీ మరువలేను -
వసికందు విడుపు నేనెప్పుడూ చిన్నా
ప్రపంచమే విడుస్తున్నట్లు నాకనిపిస్తుంది -

మూలం:

కైసర్ కులీన్

అనువాదం:

కోటం చంద్రశేఖర్

నాకు గుర్తున్న మొట్టమొదటి పాట నా వాం
విన్నవించా - తల్లిని కోల్పోయింది అంటే ఏమిటో ఆ
లోటు ఏమిటో ఏమి తల్లిని విన్నవించా - రాబట్టే ప్రాప్త
రావిన కవిత 'Out Out' పదవివ తర్వాత తల్లిని
విన్నవించుకోండి - చెప్పు తెలిపిపోయినప్పుడు ఏ బాధా
తెలియని తిమ్మిలితనం లాంటి మెకపు పరిస్థితులలో
ఉన్నప్పుడు మా ఇంటి వద్ద నవ్వే పొడగొన్న పాట
ప్రతి రాత్రి నా విన్నవించే మొదటి విన్నవించే
పాట!

"మనసులోని మామూ మానీ రామా
నెవ్వరంటే నామా పితారామా
నెవ్వరంటే కాంతిరామా రామా"
అంటే పాడింది నాగయ్య గారిని తర్వాత తెలి
సిందినవారే!

మా పాదగిరి మునగాయన అలా పాడుతూ
ఓం, నాకు చాలా హాయిపెట్టింది. ఈ 56 రోజు
26 ఆక్టోబరు వాటి నాలుగు బడులలో పరిచయం
ఈనాటికీ లేని నాకు "కాంతి రామా" అనే పదబంధం
నాకు మెత్తగా కమ్మగా హాయిగా తోచింది.

మళ్ళీ నన్ను నేనడుపుకుంటూ ఈనాడు!
"ఇంత నేర్చుకుంటే ఈ గుణ మేరగా" అని!
13వ సంవత్సరం వచ్చిందో లేదో ఓ విన్న
లూరింగ్ లూకిస్తో "లేలా మమ్మా" సినిమా
చూశాను. అందులోని బాసమతిగారు పాడిన పాట
"గుణవనే నా మదిలో ఏదో తిరిగి పాడో" అన్న
చరణమున్నా మనసుకి వచ్చింది. ఆ విధాని ఇను
కలో ప్రేమికుల పేర్లు రాసుకోవటం వారి విశిష్టంగా
కల్పించింది.

విడిచి వచ్చు కావాలనుకోవటం, అది లేక
పోవటం ఈనాడు నాకు ఒక పెద్ద వస్తువు కాదు
కానీ అనాడు మూలం అనుభవంలోకి ఇంకింది అను
కోవటం. ఈనాడుకే "మనమే నీ బాధ ఓ మూగ
మనమే" అని తల్లికొరింపకొంగెను.

"నేనెందుకు రాస్తాను?" అనేది ప్రశ్న కావచ్చు.
అన్ని ప్రశ్నలకూ బదులుండదు. నేనారోపణ అయితే
ఇప్పుడే నేనెందుకున్నా అన్న సత్యాగమూ ఉండ
కపోవచ్చు.

కృష్ణశాస్త్రి గారివారు: "ఏం ప్రేమించును?"

అని చెప్పుకుంటూ -
"పాదముల లేచి విన్ను పుష్ప ప్రణయ
చంద్రికల నేల వేడజల్లు చందమామ?
ఏం నిలబాలు పాడు? గాడ్మీల విను?
ఏం నా పొద్దయం ప్రేమించు విన్ను?"

దీన్నే 'Outochthonous' కార్యచరణం
అంటారు. కార్యకలాపాలలో పిన్నులబిడ్డలైన చర్య.
అంగ్ల ముఖం పెట్టి గారు కూడ ఇట్లా అన్నారు -
"Lovers philosophy" అనే కవితలో -

"The fountains mingle with the
river

And the rivers with the ocean
The winds of heaven mix forever
with a sweet emotion
Nothing in this world is single

.....
Why not I with thine?"

వాస్తవానికి పెట్టి కంటే మన కృష్ణశాస్త్రి గారు
అంటే జీవన వేదాన్ని, వేదనని చెప్పుకున్నారు.
"బాధ కవితానికి వర్తమానం" అన్న ముఖ
కవి శ్రీ శ్రీ ఒక్క పుస్తకమైన వేదననే గాక జీవన
వేదననే కూడ ఇలా చెప్పుకున్నారు.

నేనెందుకు రాస్తాను?

"ఇటువైపు వైపు వైపులో
ప్రాచీన స్మృతులు లూరే వచ్చాయి!
దైత్యశాలలో,
శత్రుకారాని మహేంద్ర జాలోలో,
వాపు ప్రదుల సంధ్యకాలంలో
కన్నులు మూసిన రోగాల్లోని
రక్త వాత సంపదన!
కాలన పీఠంలో చాలి పడి
కడలగొన్నా చాలని
త్రాగుకోలు వ్యర్థవ్యర్థాలన!"

అందుకే అక్కడంది 'వ్యర్థ వ్యర్థాలన' అన్న
పదబంధంలో నేనెందుకు రాస్తాను ప్రశ్నకు సమా
ధానం. 'ఇటువైపు వైపు వైపులో' ప్రాచీన స్మృతులు
వచ్చాయి! కూడ వ్యర్థవ్యర్థాలన కాదా?

విన్నవించు విన్న గాలిలోని తేలికబిడ్డల జ్ఞ
రామదాసు, త్యాగయ్య, అన్నమయ్య రోనాడు, ఈనా
టికి సంఘము అనుభవంలోని పరిచయం పుస్తకా
లలోని విలివిపోయిన అంతర్వాద కవులు డైలీ
తామన్, టి.ఎన్. ఎలియట్, ఆడెన్స్ నిర్మలా
రాయస్వామి.

"వింతకలంబు చింతలే" అన్న కావ్యకృష్ణ
శతక పద్యం, 'కంటిలోన నలుపు కాన రోమ్యం' అన్న
అన్నమయ్య పద్యం, 'తెర మమ్మా' సినిమా
అన్న త్యాగయ్య పద్యం నన్ను అనుభవ వాద
(Experiential) కవితలోకి తీసుకెళ్ళినవే.

అది పాఠిక ఆధ్యాత్మిక వాదాంశమైన సరిహద్దు
ఒకానొక విశిష్టత. లోనయిన కవితాన్ని అన్న
త్యాగయ్య కవితలో అవోమము. అనుభావి కవితలో
వేరు, అనుభవక కవితలో వేరు, అన్వితవాద కవితలో
కవితలో వేరు.

ఈ మూడిటి తర్వాత నేనెందుకున్నా అనుభ
వాతిక కవితలో దీన్నే సురేయ్యికి కవిత్వ విశాళిత
కవితలో అన్నా. అదివాస్తవిక కవితలో అన్నా
కవి!

అందుకే జన జీవితంలోని ప్రతి అనుభవ వాద
కవితా "ఓయమ్మ నీ కుమారుడు మా యుద్ధము
పాలు పెనుగు మునిగడమ్మ" అనే రసాన్ని
పులుసుంది. కానీ అతని అనుభవాన్ని కవి రసా
త్వము. అంతేనే అతని అనుభవ కవితలో "De-
construction" ఉంటుంది. వదాల పోలింపు
బదులు వదాల నిర్మలక కల్పిస్తుంది. అంతేనే ఓ
కవి "I am not composing poetry. I'm de-
composing poetry" అన్నాడు.

నా విన్నవించు ఏం రావాలని కాక ఏదో
రావాలని అనిపించింది. అప్పుడు కారణాలు తెలిక
అలా అనిపించింది. ఇప్పుడు కారణాలు తెలిసినా ఏం
రావాలని కాక ఏలా రావాలని ఒక ప్రశ్నకొచ్చిన
తేలికబిడ్డల వాద.

"క్షణికమే కాశ్యపమైన ఒక దివ్యమనం" అని
శ్రీ శ్రీ అంటే దైవం కామనే అన్నాడు.
"That momentary peace which is a
Poem" అంటే వాస్తవం కాదా? అది

"మనసులోని మామూ" మాపుతుంది. అందుకే
రాస్తానురాను.
కవితానికి అక్షరాలంటూమో గానీ ఒక
భావంలా ఉండదు. అమాలుకొన్న లేని లేని భావ
తెచ్చి ఉన్నామో! వాటినిలా కవితలో తోడినలా
ఉన్నానే వుంటుంది. ఏ కవి ప్రాంతీయ కవి కాదు.
గ్రీక్, రోమన్ సంస్కృతులు మనకిప్పుడు బాషా
నిలిపాలి కావు. కవి ఏమా సమయంకొద్దా కాదు.
అంతేనే నేను అంగ్ల కవిత ప్రవాహిత్య
య్యాను. ఆ భావ ద్వారా నేను వదలని తెలుగు
కవితల్ని చదువుకోగలుగుతున్నాను.

ఆ కారణంగానే నేను రానే కవితలో ఒక్క
తెలుగు మర్యాదలకీ కవి సమయానికి తెలుగు పదబం
ధాలకీ అంటుకుని ఉండిపోదు. రసవర్ధి ఒక్కటే
నాకు ముఖ్యం.

రసవర్ధి అంటే మళ్ళీ సంప్రదాయబద్ధమైన
అలంకారిక అర్థంలో కాదు. ధన భూమి ముగ్ధ
భూమి రెండింటి ఒకే వాళ్ళ విన్నవించే కవిత
వచ్చి Paradox అంటే నాకిష్టం. అది పాఠకులకి
కష్టం కావచ్చు. రాబట్టే ప్రాప్త అన్నాడు -

"No tears in the writer, no tears in
the reader, no surprise for the writer,
no surprise for the reader. For me the
initial delight is in the surprise of re-
membering something I did not know I
knew"

అలా మన 'దేవి' గుర్తు తెచ్చుకోవటా
నికి ముహూర్తమైన దాన్ని గుర్తు తెచ్చుకు
నేము చేసేది నిజమైన కవిత అన్నమాట. ఇటు
ప్రాచీన స్మృతులన్నా, వ్యర్థ వ్యర్థ ప్రలాపన అన్నా
ఇదేమన్నమాట.

సమాజానికి పిలువనంత తక్కువ వాని సాధ్య
మైనంత మేలు కవితలో చేకూరుస్తుంది. అదొక
కాణం నేను కవితలో రావాలనికీ. సాధ్యమైనంత
తక్కువ వానినా కవితమే చేస్తుంది కాబట్టి.

కవితలో ఎవరినీ నిర్దేశించదు. ప్రశ్నిస్తుంది
కానీ మేల్కొనాలిమోనో వాళ్ళకే అది విన్నవించింది.
దైవదీని రాజకీయాలకీ అర్థిక సూత్రాలకీ అధార
నడే ధరం హెచ్చుతగ్గులకీ అది విన్నవించి ఉన్నతంగానే
ఉంటుంది. ఉండాలి కూడాను.

"Poets are, by nature of their inter-
ests and the nature of artistic fabrica-
tion, singularly ill- equipped to under-
stand politics or economics" అని ఆడెన్
అనే అన్నాడు.

కవితలో విశ్వ జీవిత ఉంటుంది. సరైన
వాస్తవ జీవితావగాహనకీ నడత, నాలుకనూ, కదో,
సరైన ప్రశ్నకూ. కవితలో మనం కోరుకునేది
మానే ఒకానొక Supra logical validity.

కవితలో వాస్తవం కంటే సత్యాన్ని చెప్పింది.
ఆ సత్యం తల్లి, పితర్మాలకు అతీతమైన సర్వకాలిక
సత్యం. కేవల పాఠికాన్ని మాత్రమే కాక మానవ
ప్రపంచాన్ని అవిష్కరించింది కవితలో. అందుకే ఏ

పాదలో కానీనా కవితలో అంతా ఒక్క కవిత.
ఇక నేను రానే కవితలో ఎక్కడకా కవిత
"ది అదురక మూస వచ్చింది" "ది తామర
నిలకడా పీకు" లాంటి ప్రశ్న - "And I Tiresias
have fore suffered all" అంటారు. అదురక
అత్యున్న ప్రతిబింబిస్తూ గ్రీకు శాపగ్రస్త ముఖం అంది
కైతిమియన్.

కవితలో ద్వారా 'తెర తిరుగు రాదా, నాలోని
తెర తిరుగు రాదా' అనుకోవాలన్నాను. అదివాస్త
విక కవులు తెర మరుగుదూర్లు గానీ వాళ్ళా కదే
ప్రాప్తన చేసారు. "సెవనన్ బల్లూ మనసో" అని
వాపోయారు. కవితమంటే మంత్రం. అది మంత్రయ
తంత్రం.

"The poem is a nature created by
the poet" అని వాచిన స్త్రీవేద్య విన్నవించాడు. ఆ
ప్రకృతిలో వేతన కంటే అతీతం వాస్తవం. అతీతమే
గిచ్చే చేతన వేతన వస్తుంది. ఆ మనస్థితి కవిత
వాస్తవానికి అదర్థం సత్యానికి దగ్గరగా ఉంటుంది.

ఇక కవితలో అర్థం అంటే, అర్థం కాకపోవ
టమనే ప్రశ్న ఒకటన్నది. కవితలో ఏక కాలంలో
మాడేది మూడేదేమన్నా, అది ఒకే క్షణంలో
వస్తున్నా స్వయంత్యానూ. ఈ రెండింటి కలయిక
కవితలో. అది ఒకే సమయంలో Phenomenon
noumenon అంటే ప్రశ్న సత్యానికి పర్యక్త
సత్యానికి విన్నవించు. ముగ్ధుడు అర్థం అవలూకి
అర్థంకాకపోవటానికి ముగ్ధునిపై వారి మౌనత్వం కేవల
అనుమానం కాదా?

"రెండు కన్నులలోని నిండియున్నది క్షోణి
సహన సమర్థో" అంటే వివేక క్షోణి!
అలాంటి క్షోణిని ఒంటి కమ్మకో మాస్తే
అక్కక్కో పెద్దడు.

బొల్లం నుండి, యోవనం నుండి ఈనాటివరకు
నా అనుభవాన్ని నేను విశ్లేషించుకుంటూ ఆ అను
భవ సారాన్ని మాత్రమే పాఠకులకీ పంచుకోవటానికి
నేను చేసే ప్రయత్నమే నా కవితలో రసమే.

అనుభవాలు సాధారణమైన వుంటుంది. విశిష్ట
మైనవి ఉంటాయి. సాధారణ పాఠకులు నా విశిష్టమైన
అనుభవసారాన్ని పంచుకోలేకపోవచ్చు గానీ విశిష్టమైన
పాఠకులు నా సాధారణమైన అనుభవాన్ని పంచుకో
గలరు.

అనుభావి ప్రకంపనలో విమానం కలిగింది
అంటే అభివ్యక్తిలో విమానా అయిపోయింది. లేదా
వ్యక్తికరణలో మాత్రమే పోక అయినా కావచ్చు.

అదురక కవిత వ్యక్తికరణలో de construc-
tion లేదా విధ్వంసం అంటే పద్ధతి ఎక్కడకా కవి
స్తుంది. జ్ఞానకాళి కోర్కెలో, మృత్యువుకి చిరంత
సత్యానికి, కలహా, ఇలహా, వాస్తవానికి అదర్థానికి,
అనుభవానికి అతీతానికి దూరం ఎక్కువైపోతూన్న
పుడు ఇలాంటి విధ్వంసం సరిగిన కవితలో మొదలవు
తుందన్న నా ఊహ.

"ఒక పూటేమిట కూడు తల్లివచ్చిన
నోరంగం లేదెండకో
మన నిర్దేశమంతా జీవితం
మన నిర్దేశమంతా జీవితం
మన నిర్దేశమంతా జీవితం
మన నిర్దేశమంతా జీవితం

అని కావ్యకృష్ణ శతకం ఎప్పుడో చెప్పింది.
మరి నాలాంటి అదురకమొనవారు?

"I have measured my life with cof-
fee spoons" అంటున్నాడు. అంటున్నాను కూడా
నేనెన్నో -

-వేసుంటు మాహన్ ప్రసాద్

సాహితీ సృందన

తిమ్మన
"పారిజాతాప
హరణము" నకు
మూలమేది?

"జ్ఞానపథ సాహిత్య సృష్టి" అనే వ్యాసం
(సాహితీ ఫిబ్రవరి 26)లో సమగ్రమైన ముద్రా
"పారిజాతాపహరణం" (సంది తిమ్మన) మొదలగు
కావ్యాలకు జ్ఞానపథ గేయాల్లో ఆధారం, "పారిజాత
పర్వం", "కుంభ దళం" అనే పాటలు ఆధారం
అన్నారు.

ఇది సరికాదు. సంది తిమ్మన "పారిజాతాపహరణం"
కావ్యానికి "విష్ణుపురాణం" ఆధారం. విష్ణుపురాణం
"సంసారం" మునుపద అధ్యాయంలో పారిజాత
హరణ పురాణం 79 శ్లోకాలలో విస్తరించింది. ఇదే
కావ్యానికి, శ్రీ పాటలకూ ఆధారం కావ్వలలో,
శ్రీ పాటలలో "మిష్టిమహా" లాగా ఎన్నోవం
టుంది. "విష్ణుపురాణం"నే జ్ఞానపథ గాథలో, శ్రీ
పాటల ఆధారమనకొంటారు.

సరేకాలు తిరుమలరావు,
అనంతపురం.

అనువాదమన్నది నేనుకాదు!

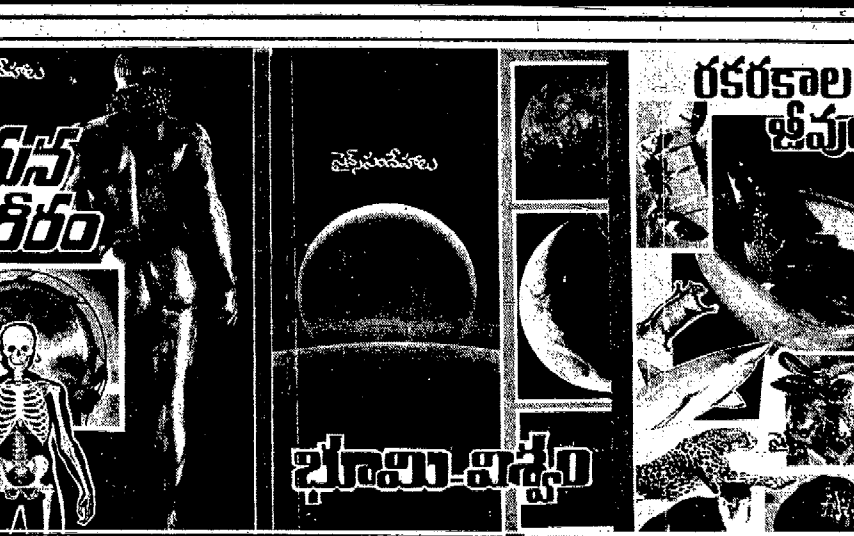
5-2-1990 వాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహితీ
విభాగంలో సరేకాలు తిరుమలరావుగారు ప్రాచీన
ప్రాళ చదివాను. వాస్తవం తెలుసుకోకుండా, తొంద
రపడి వా రేమేమో ప్రాళారు. అదంతా నేనీ విడిచిన
సాము మాత్రమే.

పోతన రచించిన భాగవత తృతియ స్కంధానికి
వచనం ప్రాచీన ఆకావాది ప్రకారంగాగూడ అనువాద
కుడన్నది నేను గాను. మరీ ఆ గద్య గ్రంథాన్ని ప్రక
టించిన తిరుమల తిరుమల దేవస్వమలరావు చచ్చారు.
వాణి "ప్రవేశిక" రచించిన "ప్రధాన సహాయకుడు"
డాక్టర్ జంధ్యాల పాపయ్యశాస్త్రిగారు నచ్చారు. నేను
వారి మాటలను అనుసరించాను. ఆకావాది వారి
గద్య గ్రంథాన్ని చూస్తున్నప్పుడు తిరుమలరావుగారికి
సాహితీకి ప్రాధాన్యతను ప్రకటించినట్లుగానే తోచింది.
దేవస్వమలరావు మొట్టమొదటనే లోని
"పేజీ" "అనువాదకుడు" ఆకావాది ప్రకారం,
ఎం.ఎ. అని అన్నారు. ఈ పేజీ తిరుమల
పేజీలో "అదర్థం అదర్థం అదర్థం శ్రీ ఆకావాది
ప్రకారం, ఎం.ఎ." అని అన్నారు.

ఇక ప్రవేశిక ప్రాచీన పాపయ్యశాస్త్రిగారు "ఈ
స్కంధాన్ని సరళీకరణలో అనువాదం చేసినవారు శ్రీ
ఆకావాది ప్రకారం, ఎం.ఎ., గారు" అని ఒక
చోట అన్నారు. వాళ్ళ మరొకచోట "ఆకావాది
వారి అనువాదం సరళంగా సరళంగా పోయింది" అని
అన్నారు. ఇప్పుడు తిరుమలరావుగారు రేమంటారు?

- నాగళ్ళ గురుప్రసాదరావు
విజయవాడ.

అక్షర వీధి

పైన్ సందేహాలకు
సులభమైన సమాధానాలు

మనం రోజు రోజు మానీ విషయమైనది, అనుభ
వించే విషయమైనది వచ్చే ప్రశ్నలకు కూడా మనకు
అవకాశాలు తెలుసువు. ముఖ్యంగా విన్నాది పిల్లలు
ఇటువంటి ప్రశ్నలు చేస్తుంటారు. వాటిని పెద్దవాళ్ళు
దాటవేసి, ఆ కుటుంబాలపై చందానికి కాదుకాదు
ప్రయత్నిస్తారు. చివరికి పెద్దవాళ్ళందరూ అలా విన్న
విషయంలో కూడా ఏ పరిష్కారమూ లేక, అంటే
ప్రశ్నలే లేక ప్రశ్నలు సాగిస్తుంటారు.

ఇటువంటి ప్రశ్నలలో మన శరీరానికి సంబం
ధించినవి ఉంటాయి. ప్రశ్నలకి ముఖ్యంగా భూమికి,
విశ్వానికి సంబంధించినవి ఉంటాయి. మన చుట్టూ
వున్న రకరకాల జీవులకు సంబంధించినవి ఉంటాయి.
వేల విధంగా ముడి తీసుకు ఈ విషయంలో విచ్చిడు
తున్న జీవజన్తుల పరిష్కారించుకుంటూ వచ్చి ప్రపంచ
లోనే విజ్ఞానశాస్త్రం అభివృద్ధిచేసింది. విజ్ఞానశాస్త్రం
పరిధి పెరుగుతున్న కొద్దీ ఒక్కొక్క విషయం విడిగా
అధ్యయనం చేయవలసినంత విశాలమైపోయింది.
విజ్ఞానశాస్త్రం ఎంత అభివృద్ధి చెందినప్పటికీ,
సామాన్య మానవులకు "పైన్ సందేహాలు" ఉంటూనే
ఉన్నాయి. ఈ పైన్ సందేహాలు వాళ్ళ మనస్సు
మైన పక్షంలో తీర్చేందుకు ఎవరో ఒకరు పూనుకోక
తప్పదు. అటువంటి అనుభవమే, ముఖ్యమైన కర్త
వాన్ని చేపట్టేందుకు పల్లవి పట్టికేవల్లే ఉంది
లా. "మన శరీరం", "రకరకాల జీవులు", "భూమి
విశ్వం" అనే మూడు పుస్తకాలను ప్రచురించుకు
న్నా వారు విశ్వజీవితంలో మనకు ఎదురయ్యే అనేక
విషయాలలోనే సందేహాలకు సమాధానాలు చెప్పారు.
ఈ మూడు పుస్తకాలు రచయిత శ్రీ కె. వి. ఎన్.
ఎమ్. ప్రసాద్ గారు వారి సులభ శైలిలో మనం గాలి
ఎలా పిల్చుకోగలుగుతున్నా? పుష్పమువలె ఎందుకు

గోదావరిశర్మ స్మృత్యర్థం

"జాతన్య మరణం దృశం"
అయితే మరణం ఎప్పుడు ఎవరికీ విధింపగా
సంభవిస్తుందో ఎవ్వరికీ తెలియదు. అయితే వేదాంతం,
జ్ఞాన అయిన శ్రీ గోదావరి శర్మ తన మరణానికి
కానీ ముహూర్తం చెబుతున్నాడు, కానీ స్వాగత
గీతం పలికేడు.
"నేను మెల్లటి నరుపుమీద మరణించను
సూర్యుని దిక్కుమీద వ్యాధి భరించను

దూరంగా యుద్ధ ద్వారాలు ప్రతిదినమిస్తాయి.
అప్పుడే నేను చచ్చిపోతాను."
(గోదావరి గణగణ 104 పేజీ)

కొన్ని అనుభవాలు జ్ఞానకాలు మిగిలిపోవే
లాగుంటుంది. కొన్ని జ్ఞానకాలు ఎప్పుడైనా అను
భవించిన వస్తే లాగుంటుందనిపిస్తుంది. కానీ,
తనవైన కొన్ని అనుభవాలు మనకే జ్ఞానకాలుగా మిగి
లిపోయిన గోదావరి శర్మ ఎన్నటికీ యువజనావే
సాహిత్యంలోకి సంపాదనం మీద ముగిసిపోతే తెలుగు
తుంటారు.

"నేనువందలలో అడుగుపెట్టాను.
తీరా మాస్తే అక్కడ
వనం ప్రాంత విధింపబడింది.

ప్రాంత సిగ్నల్స్
కనీష్టాశిగిగా ఉన్నాయి.
వికే విక్రీడెంట్ బరికి తప్ప
నాకు మోక్షంలేదు."

(గోదావరి గణగణ 35 పేజీ)
విద్యాభ్యాస యువజను దృష్టికి ఉంచుకుని
"మామగడ్డ స్మృతి"నే నిర్మించే ప్రతివాడికి ఆ
ఎన్నెన్నో ఇంకే చెప్పుకున్నా, ప్రజలకు అందే ఆ
లాంటి బాధితుల ఇంకేమి శ్రీ శర్మగారు సూచన
గ్రామంగా తెలియజేశారు. సముద్రం సామగ్రిగా
ప్రకటిస్తూనే, "కుక్క, కర్రలన్నా ఒక్కటే పసిలేన
సముద్రమే మృత్యువు"గా అభివృద్ధిచేసింది. ఒక్క
శ్లోకం "దిగులు ఉన్నప్పుడు నుండే బతుకూ
ఉన్నప్పుడు, అప్పుడు పోకే అదేయ్యే కావాలన్నాడు."

"నా పానీషాట్ సాగ్రికం చేసుకో ప్రభూ,
నాకు వికే వ్యాధిమోహం లేదో"నాడు. "నేను నా

జీవితాన్నింటి వీ క్రింద పది ఉంటున్నప్పుడు నేను
నిన్ను సమృద్ధిగా ఉన్నా" అని ఆ సర్వగ్రంథకర్తావే
ప్రశ్నించే సమాధానం రాక స్వయంగా గోదావరి శర్మగారి
కోసం మరో లోకానికి వెళ్ళేడు. తాను పాఠకులకు
తీసుకున్నా వాళ్ళ కవితల ద్వారా రచనల ద్వారా
కలకాలం తన గణగణ ద్వారా గుర్తుచేసేటారు.
వారి అభ్యుదయ కోసం ప్రార్థిస్తూ

-కె. సీతారామగిరి

